

Nr 146

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande för Sveriges del av vissa ändringar i konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen; given Stockholms slott den 7 april 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gunnar Lange

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att riksdagen måtte för Sveriges del godkänna vissa ändringar i konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA). Ifrågavarande ändringar, som beslutats av sammanslutningens råd vid möte den 14—16 februari i år, åsyftar en snabbare tullavveckling inom sammanslutningen. En 20-procentig tullsänkning genomfördes den 1 juli 1960. I enlighet med beslutet skall den därpå följande tullsänkningen med 10 procent genomföras redan den 1 juli 1961 i stället för den 1 januari 1962 som tidigare avsetts.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 april 1961.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRANG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, AF GEJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Frågan om Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen, EFTA, förelades riksdagen genom proposition nr 25 till 1960 års riksdag. Samtidigt härmed framlade Kungl. Maj:t, på föredragning av chefen för finansdepartementet, proposition (nr 32) med förslag till förordning angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelser från tulltaxan m. m. Sedan riksdagen bifallit de i nämnda propositioner framlagda förslagen (Utr.utsk. utl. nr 2, Rskr. nr 140; Bev.utsk. utl. nr 30, Rskr. nr 150) har Kungl. Maj:t den 1 april 1960 ratificerat konventionen. Konventionen har därefter ratificerats jämväl av övriga signatärstater och trädde i kraft den 3 maj 1960. Den av riksdagen antagna förordningen har utfärdats den 13 maj 1960 (SFS nr 243).

EFTA-konventionen syftar främst till en avveckling av tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna. Enligt konventionens bestämmelser skall medlemsstaterna successivt avveckla sina tullar och andra avgifter med motsvarande verkan på industrivaror, som importeras från annan stat inom frihandelsområdet och som har sitt ursprung inom detta. Med industrivaror förstås därvid alla varor utom sådana jordbruksvaror och fiskeprodukter som upptagits i bilagorna D och E till konventionen. Dessa senare omfattas icke av tullavvecklingen. Att märka är vidare att förpliktelsen att avveckla tullar icke avser fiskala tullar, varvid dock förefintliga protektionistiska element skall avvecklas.

Enligt artikel 3 mom. 2 i konventionen skall ifrågavarande tullar och avgifter vara helt avskaffade den 1 januari 1970. Under tiden fram till denna tidpunkt skall en successiv avveckling av dessa handelshinder ske. Avvecklingen inleddes den 1 juli 1960, då en första sänkning med 20 procent av den tullsats, som gällde den 1 januari 1960 (bastullen), genomfördes. Enligt konventionens tidsschema skall nästa sänkning med 10 procent av bastullen ske den 1 januari 1962. Därefter skall tullen ytterligare reduceras den 1 juli 1963 samt den 1 januari vardera av åren 1965—1970, varje gång med 10 procent av bastullen.

I mom. 4 och 5 i artikel 3 i konventionen förutsättes emellertid möjlig-

heten av en snabbare tullavveckling än i nu angiven takt. Varje medlemsstat uttalar sålunda sin beredvillighet att — om dess ekonomiska och finansiella läge och förhållandena inom berörda delar av näringslivet tillåter detta — tillämpa lägre tullsatsen än dem som avvecklingsbestämmelserna vid varje tidpunkt förutsätter. Rådet kan vidare när som helst — under förutsättning av enhällighet — fatta beslut om en snabbare avvecklingstakt. Enligt nämnda moment 5 skall rådet före den 1 januari 1962 närmare undersöka möjligheterna att få en snabbare tullavveckling till stånd, antingen generellt eller begränsat till vissa varusektorer eller vissa medlemsstater.

Mot bakgrunden av ifrågavarande bestämmelser i konventionen och den allmänna utveckling som ägt rum när det gäller den ekonomiska integrationen i Västeuropa togs frågan om en snabbare avveckling av tullsatserna inom EFTA upp till behandling redan på ministerrådsmötet i Lissabon den 19—20 maj 1960. Man beslöt därvid att omedelbart igångsätta en utredning som syftade till en snabbare tullsänkning än som förutsetts i EFTA-konventionens grundläggande bestämmelser.

Vid EFTA:s ministerrådsmöte i Genève den 14—16 februari i år förelåg en rapport i frågan från EFTA:s generalsekreterare. I denna rapport underströks nödvändigheten av att påskynda avvecklingen av handelshindren mellan EFTA:s medlemsstater med hänsyn dels till önskvärdheten av att avvecklingen kunde ske i samma takt som inom sexstatsmarknaden, dels till att en snabbare avveckling skulle kunna kraftigt bidra till den ekonomiska utvecklingen inom EFTA-länderna. Mot denna bakgrund beslöt ministerrådet att ändra artikel 3 i konventionen på sådant sätt att nästa 10-procentiga reduktion av tullsatserna skall ske den 1 juli 1961 i stället för som tidigare avsetts den 1 januari 1962. För Sveriges del har detta beslut biträtts med förbehåll för riksdagens godkännande.

I detta sammanhang bör erinras att Portugal enligt EFTA-konventionen medgivits en särställning såtillvida, som tullavvecklingen för de varuslag, som är föremål för produktion i Portugal, i allmänhet skall ske under en period av högst 20 år. Även för Portugal inleddes tullavvecklingen den 1 juli 1960 med en första sänkning med 20 procent av bastullarna. Enligt reglerna i bilaga G till konventionen skulle nästa sänkning med 10 procent ske den 1 januari 1965. I enlighet med nu föreliggande rådsbeslut ändras emellertid bilaga G så att denna sänkning skall ske redan den 1 januari 1963.

Departementschefen

EFTA-konventionens bestämmelser har varit i tillämpning sedan den 1 juli 1960, d. v. s. icke mer än nio månader. Denna tidsrymd torde vara alltför kort för att en mera definitiv bedömning av konventionens verkningar skall kunna företagas. Det allmänna intrycket är emellertid att några märkbara störningar till följd av genomförandet av konventionens bestämmelser icke synes ha inträffat inom medlemsstaternas näringsliv under denna tid. För Sveriges del synes de första tullsänkningarna ej ha medfört några större olägenheter för produktion och arbetsmarknad. Den ex-

portinriktade industrien synes ha kunnat väl tillgodogöra sig de nya möjligheter som EFTA-marknaden erbjuder.

Ett av huvudsyftena med EFTA-konventionens tillkomst var att stärka samarbetet mellan medlemsstaterna och samtidigt förbättra möjligheterna för ett återupptagande av förhandlingarna om upprättandet av ett hela Väst-europa omfattande marknadsområde. Mot denna bakgrund är det glädjande att EFTA:s medlemsländer kunnat enas om att nästa 10-procentiga tullsänkning skall genomföras redan den 1 juli 1961, i stället för den 1 januari 1962 som tidigare avsetts. Möjligheterna till en snabbare avveckling av tullarna mellan EFTA-länderna även i fortsättningen och därmed en förkortning av tullavvecklingsperioden kommer att undersökas och jag hyser goda förhoppningar om att dessa undersökningar kommer att leda till ett positivt resultat. Nämnda undersökningar utföres samtidigt med de studier som i enlighet med konventionen genomföres med avseende på vissa frågor beträffande handeln med jordbruksprodukter. Jag vill i detta sammanhang också erinra om att en i EFTA-konventionen förutsedd undersökning med syfte att underlätta en utveckling av handeln med fisk likaledes igångsatts.

Rådets nu föreliggande beslut har skett i form av ändringar av artikel 3 i EFTA-konventionen samt i bilaga G till samma konvention. För Sveriges del har beslutet biträtts med förbehåll för riksdagens godkännande. Dyligt godkännande av ändringarna bör därför nu inhämtas.

Genomförandet av beslutet för Sveriges del innebär att en sänkning av tullarna med ytterligare 10 procent skall genomföras den 1 juli 1961. Från och med nämnda dag skall sålunda för varor, som i tullhänseende är berättigade till områdeshandling enligt EFTA-konventionen, tull utgå med ett belopp, som motsvarar 70 procent av den tullsats som gällde den 1 januari 1960 (bastullen). Något särskilt beslut av riksdagen torde icke erfordras i anledning härav utan erforderliga föreskrifter kan — därest riksdagen godkänner den överenskomna ändringen i själva konventionen — utfärdas med stöd av det bemyndigande som lämnats Kungl. Maj:t vid 1960 års riksdag. Motsvarande gäller även i fråga om de införselavgifter som uttages för varor, som faller inom jordbruks- och fiskeregleringens områden, men som enligt EFTA-konventionen utgör industrivaror.

Med återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

för Sveriges del godkänna de ändringar i konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen som förut angivits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställer förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Barbro Blomberg